

Speelruimteplan gemeente Tynaarlo

Inhoudsopgave

1.0	Inleiding	Pagina 3
2.0	Uitgangspunten speelruimtebeleid	Pagina 4
3.0	Visie op spelen en sporten in de openbare ruimte	Pagina 4
4.0	Het belang van spelen	Pagina 8
4.1	Investeren in speelruimte	Pagina 9
5.0	De ideale speelruimte	Pagina 10
5.1	Hoe spelen kinderen	Pagina 10
6.0	Basisvoorwaarden voor formele speelruimte	Pagina 12
7.0	Inventarisatie en uitgangspunten	Pagina 11
8.0	Normstelling	Pagina 11
9.0	Enquête resultaten onder buurt- en dorpsbelangenorganisaties en kinderen	Pagina 13
10.0	Samenvatting inventarisatie op dorpsniveau	Pagina 15
11.0	Algemene conclusies	Pagina 29
12.0	Aanbevelingen algemeen	Pagina 31
12.1	Aanbevelingen op dorpsniveau	Pagina 35
12.2	Multifunctionele Accommodaties	Pagina 37
13.0	Samenvatting aanbevelingen	Pagina 41
14.0	Voorbeeld financieel kader	Pagina 42
15.0	Informatie Dorpsraden/samenwerkend buurten	Pagina 44
16.0	Bijlagen	Pagina 45

1.0 Inleiding

In deze speelruimtebeleidsnotitie wordt ingegaan op het beleid en de te hanteren uitgangspunten ten aanzien van de formele speelruimte binnen de gemeente. Daarnaast is de inventarisatie en de evaluatie van alle bestaande formele speelplekken in beheer bij gemeente Tynaarlo opgenomen. Op basis van deze evaluatie is gekeken of de formele speelplekken voldoen aan de gangbare normen wat betreft hoeveelheid speelruimte en de kinderen die gebruik maken van de voorzieningen. Op dorpsniveau wordt in de notitie geëvalueerd of het aanbod speelruimte voldoende is afgestemd op de actuele en te verwachten verdeling in het aantal kinderen binnen de diverse leeftijdsgroepen. Waar relevant zijn aanbevelingen opgenomen voor gewenste aanpassingen in het aanbod. Uiteraard zijn de inwoners, via de Buurt- en Dorpsbelangenorganisaties geïnformeerd en gevraagd om input te leveren voor de notitie.

2.0 Uitgangspunten speelruimtebeleid

De gemeente Tynaarlo zal zich in haar beleid rond spelen en sporten in de openbare ruimte richten op de volgende uitgangspunten.

1. De gemeente is zich bewust van het belang van buiten spelen voor kinderen en wil zorg dragen voor voldoende aanbod van veilige speelruimte voor alle kinderen, zonder en met een beperking.
2. Voor het creëren van voldoende aanbod van speel- en sportmogelijkheden in de openbare ruimte, en het in stand houden en beheren hiervan, zal de gemeente de komende jaren budget reserveren.

3.0 Visie op spelen en sporten in de openbare ruimte

Binnen de geformuleerde uitgangspunten stelt de gemeente vast dat speelruimte meer is dan locaties in de openbare ruimte met wat speeltoestellen of sportvoorzieningen.

In haar visie moeten (bij) deze formele speel en sportlocaties:

- Passen binnen de beoogde verzorgingsgebieden.
- Zijn afgestemd op de bestaande en toekomstige gebruikers.
- Goed worden onderhouden, waarmee de veiligheid van de gebruikers bij normaal te verwachten gebruik voldoende wordt gewaarborgd.
- Bij nieuwbouw zal gestreefd worden naar een totale oppervlakte formele speelruimte van 3% van de bebouwde oppervlakte (NUSO/Jantje Beton norm) zoals dit wordt geadviseerd door het Ministerie van VROM. Natuurlijk spelen binnen het brede groenaanbod in de gemeente zal hierbij betrokken dienen te worden.
- Kwaliteit uitgangspunt zijn niet de kwantiteit.
- Uitnodigend en uitdagend zijn voor kinderen om te spelen en veilig zijn te bereiken.
- Zoveel mogelijk samen met kinderen en buurt- en dorpsbelangenorganisaties worden ingericht.
- De sociale cohesie bevorderen door als plek te functioneren waar ook ouders, begeleiders elkaar kunnen ontmoeten.
- Voldoende variatie bieden om de kinderen zoveel mogelijk aan te moedigen te spelen en te bewegen.
- Op basis van reserveringen en afschrijvingen financieel mogelijk worden gemaakt.
- Bij (nieuw)bouwprojecten als vast onderdeel worden meegenomen als te reserveren ruimte voor spel en/of sport voor kinderen en jongeren.
- Aanvullend zijn op het bestaande aanbod van bijvoorbeeld MFA's, scholen, BSO en peuterspeelplaatsen. Speellocaties bij genoemde instellingen zouden indien mogelijk openbaar toegankelijk moeten zijn.

4.0 Het belang van spelen voor kinderen en de omgeving

Bij speelruimte gaat het om een plek waar kinderen kunnen spelen. Maar kinderen spelen overal. Een grasveld, het trottoir, de portieken, de tuin, het park, plein, winkelcentrum, een bouwterrein in de buurt, de groenwal, alles kan in dienst staan van spannend spel. Geen kind beperkt zich alleen tot de officieel voor hem gereserveerde speelplaatsen. Kinderen zien de hele woonomgeving als speelruimte. In feite gaat het bij speelruimte om de bespeelbaarheid van de woonomgeving als geheel.

In de praktijk wordt de woonomgeving steeds minder geschikt voor kinderspel. Hieraan liggen verschillende ontwikkelingen ten grondslag, zoals het toenemende beslag van het verkeer en autobezit op de ruimte, de verdichting van de woningbouw, toename van criminaliteit en vandalisme. Kortom de woonomgeving wordt, vooral in de ogen van de gebruikers, steeds voller, drukker en soms ook onveiliger.

Waar geen of onvoldoende goede speelruimte is neemt de hoeveelheid tijd die kinderen buiten spelen af. Terwijl buitenspelen essentieel is voor de ontwikkeling van kinderen. Als reactie op deze ontwikkelingen wordt vaak gekozen voor aanleg van speeltuintjes en plaatsing van speeltoestellen, die het spel kunstmatig uitlokken. Hiermee ontstaat een onderscheid tussen formele en informele speelruimte.

Informele speelruimte is de ruimte die kinderen voor hun spel gebruiken, maar die niet speciaal daarvoor bestemd is. Binnen de gemeente Tynaarlo is gelukkig veel informele speelruimte beschikbaar die met name voor de wat oudere kinderen belangrijk kan zijn. Natuurlijk is de veiligheid van deze ruimte wel een punt van aandacht. Formele speelruimte is ruimte die bewust voor buitenspelen bestemd is. Hoeveel ruimte beschikbaar moet zijn hangt af van de oppervlakte van stad, wijk of buurt, en de bebouwingsdichtheid. Of en hoe deze ruimte wordt ingericht is een vraagstuk waar vele factoren een rol bij spelen. Welke doelen spelen een rol, voor wie is de speelvoorziening, welke mogelijkheden biedt de omgeving, wat zijn wensen van omwonenden.

Dat vraagt om een visie op speelruimte. Bovendien is het creëren van speelruimte, en als onderdeel daarvan het inrichten van speelvoorzieningen, geen eenmalige investering. Speelruimte/speelvoorzieningen moeten worden beheerd en op termijn vervangen. De oppervlakte, de bevolkingssamenstelling verandert, belangen en wensen verschuiven, allerlei ontwikkelingen kunnen de beschikbare speelruimte onder druk zetten. Binnen dit krachtenveld vraagt speelruimte continue aandacht en zorg. Voldoende en goede speelruimte kan alleen tot stand worden gebracht als er een helder speelruimtebeleid is.

4.1 Investeren in speelruimte is meer dan investeren in ruimte om te spelen

Uit onderzoek door de universiteit van Utrecht, is gebleken dat buitenspelen in een omgeving met voldoende en veilige speelgelegenheid een groot aantal effecten heeft:

- a. *Spelen draagt bij aan een evenwichtige ontwikkeling van het kind.*

Buitenspelen is gezond. Kinderen die veel buitenspelen ontwikkelen meer spieren en behendigheid, hebben minder kans op astmatische aandoeningen en tekort aan vitamine D (opbouw botstructuur). Het creëren van speelruimte kan daarom bijdragen aan besparing op latere kosten voor gezondheidszorg, mits het spelen in een veilige omgeving kan plaatsvinden. De ontwikkelingen van de laatste jaren die een duidelijke toename van het (over)gewicht van kinderen laat zien is zorgwekkend. Het minder buitenspelen door kinderen is hierin ook een belangrijke factor.

Buitenspelen heeft positieve effecten op de cognitieve ontwikkeling: spel bevordert probleemoplossend gedrag, logisch denken, taal en betekenisverwerving. En dat heeft weer een meetbaar effect op schoolprestaties.

Buitenspelen beïnvloedt de sociale ontwikkeling van het kind en de ontwikkeling van de persoonlijkheid. Zelfwerkzaamheid wordt groter evenals het goed hanteren van sociale interactie met meer begrip voor culturele verschillen.
- b. *Spelen bevordert de leefbaarheid van de buurt.*

Kinderen leggen snel contacten en bouwen een eigen netwerk op. Daarbij betrekken zij vanzelfsprekend ook hun ouders. Buitenspelen levert daardoor een bijdrage aan het ontstaan van sociale netwerken in een wijk/buurt of kern. Bovendien zijn kinderen in een omgeving met voldoende speelgelegenheid minder agressief, wat een positief effect heeft op voorkoming van criminaliteit. Met een goed speelruimteaanbod bespaart een gemeente op kosten voor vandalismebestrijding en herstellen van schade door vernieling.
- c. *Spelen verhoogt het economische belang van een wijk.*

Huizenkopers kijken zeer bewust naar de locatie van hun toekomstige woning. Een investering in groen en openbare recreatievoorzieningen kan gedeeltelijk gefinancierd worden uit de waardevermeerdering van het onroerend goed en als gevolg daarvan de grotere opbrengst van de onroerende zaakbelasting.
- d. *Niet buiten kunnen spelen schept maatschappelijke verschillen.*

Als er geen mogelijkheid is om buiten te spelen en/of de buitenspeelplaats onveilig is, veroorzaakt dit in hoge mate verschillen tussen kinderen en de manier waarop zij hun vrije tijd doorbrengen. Kinderen van autochtone ouders uit een middenklassenmilieu in de stedelijke gebieden spelen in een dergelijk situatie steeds meer in georganiseerd verband.

Ouders brengen hun kinderen met de auto naar een sportclub, muzieklus of een commerciële recreatieve voorziening. Kinderen uit gezinnen in de lagere sociale klassen uit dezelfde wijk zijn daar vaker aangewezen op openbare speelvoorzieningen voor de noodzakelijke beweging en ontspanning.

Uit dit onderzoek komt duidelijk de brede waarde van buitenspelen naar voren. Een goed speelruimteaanbod is niet alleen in het belang van kinderen, maar heeft effecten op een groot aantal beleidsgebieden. Met andere woorden, het effect van voldoende speelruimte en een goed en dynamisch speelruimteaanbod geeft een veel hoger rendement dan op het eerste gezicht lijkt.

5.0 De ideale speelruimte

Het mooiste is als de woonomgeving zelf een ideale speelomgeving is. Echter een beperkt deel van de woonomgeving is openbare ruimte en die openbare ruimte moeten kinderen delen met een groot aantal andere gebruikersgroepen: wandelaars, fietsers, automobilisten, recreanten, openbare diensten. Voor elke gebruikersgroep worden maatregelen getroffen om tegemoet te komen aan de uiteenlopende behoeftes van de gebruikers: fietspaden voor fietsers, sport- en grasvelden voor recreanten, parken en voetpaden voor wandelaars, en voor kinderen speelvoorzieningen. Vanuit een functionele benadering worden deze voorzieningen liefst zo van elkaar gescheiden dat er geen gebruikersconflicten ontstaan.

Volwassenen willen zich over het algemeen wel houden aan de geplande scheiding van functies, mits er voldoende ruimte is (anders parkeert men de auto toch op een voetpad). Voor kinderen werkt een door volwassenen bedachte functiescheiding niet zondermeer. Dat heeft te maken met de wijze waarop kinderen hun woonomgeving zien en daarin spelen. In de gemeente Tynaarlo speelt dit uiteraard ook een rol, echter de mooie ligging van de gemeente midden in een fantastisch groengebied geeft vooral de wat oudere kinderen volop mogelijkheden voor buiten spelen. Formele speelruimte ingevuld met speeltoestellen is dan ook niet altijd een vereiste voor kinderen die mobiel zijn en een wat grotere actieradius rondom hun ouderlijk huis hebben. Om een beeld te krijgen van de zaken die hierbij een rol spelen is het van belang na te gaan hoe kinderen spelen en waar ze spelen.

5.1 Hoe spelen kinderen, de functies in spelen

Het spel dat kinderen spelen laat zich onderscheiden in een aantal spelvormen:

- *Bewegingsspel*

Dit zijn spelletjes waarbij bewegen centraal staat, zoals rennen, balanceren, klimmen, glijden, fietsen, rolschaatsen, springen, graven, hangen. Door te bewegen ontwikkelen zij hun kracht en motorische vaardigheid en leren de wereld om zich heen kennen. Bewegingsspel kan bevorderd worden door objecten die uitnodigen tot bepaalde bewegingsvormen, maar ook door zaken als hoogteverschillen, een ondergrond waarop gereden kan worden, enz.

- *Constructiespel*

Bij dit spel staat het maken en bouwen van dingen centraal: hutten bouwen, blokken stapelen, met zand spelen, waterlopen maken. Constructiespel helpt bij het leren waarnemen, logisch denken, problemen oplossen en het geheugen trainen. Constructiespel kan bevorderd worden door los beweegbaar omgevingsmateriaal, zoals zand (liefst in combinatie met water/stenen/takken), door bouwmaterialen en gereedschap, maar ook door een plaats waar regenwater blijft staan of waar een grote stapel takken en stammetjes ligt.

- *Rollenspel*

Vadertje en moedertje, winkeltje, politie-agentje, circusje: bij rollenspel kruipt het kind in de huid van een ander. Rollenspel is voor kinderen belangrijk om indrukken te verwerken en door imitatie te oefenen voor later. De mooiste plekken om een rollenspel te spelen zijn: besloten plekken, waar kinderen kunnen spelen zonder de supervisie van volwassenen en

afgeschermd van het meer actieve spel en/of een afwisselend ingericht gebied met struiken, heuvels, kuilen.

- *Regel- en wedstrijdspel*

Vooraf vanaf een jaar of acht/negen worden spelletjes met een competitie-element belangrijk. Om het hardst rennen, stenen gooien, wielrennen, voetballen. Kinderen vergelijken hun prestaties met die van een ander en proberen te winnen. Hiermee ontwikkelen zij hun zelfbeeld. Regel- en wedstrijdspel wordt bevorderd door: een vlakke ondergrond van steen of gras, zonder kwetsbare onderdelen (zoals ruiten) in de directe omgeving en met voorzieningen als doelpalen, basketbalpalen, een hoge blinde muur, en dergelijke.

- *Ontmoeting of rust*

Dit zijn activiteiten waarbij kinderen ogenschijnlijk niet spelen, maar met elkaar kletsen, hangen, rondlopen. Kinderen experimenteren tijdens deze rustpauzes met gedrag, maar ook rusten ze uit en zijn ze toeschouwer. Om rust of ontmoeting te stimuleren kan gedacht worden aan zitmogelijkheden of steuntjes (muurtje/hek) om tegenaan te leunen, uitkijkposten, zoals platforms, heuvels, bomen en kalmerende onderdelen zoals groen en schaduw.

Als deze vormen van spel omgezet worden naar functies van spel, dan zijn in grote lijnen de volgende functies te onderscheiden:

- Beweging: het actief zijn met je lichaam.
- Socialisatie: het omgaan met anderen/elkaar.
- Constructie: het maken, bouwen, scheppen.
- Fantasie/verkenning: het onderzoeken van mogelijkheden en daarbij de fantasie gebruiken.

De ideale speelruimte voor kinderen biedt hun de gelegenheid, zoveel als ze willen en zo gevarieerd als ze willen, buiten te spelen. De ruimte is interessant en uitdagend voor kinderen van verschillende leeftijdsgroepen en temperament en ze kunnen verschillende spelvormen spelen.

Er moeten dan één of meer van de volgende elementen voorkomen:

- Meervoudige betekenisgeving: kinderen kunnen objecten uit hun omgeving gebruiken voor verschillende doeleinden. Een boom is niet alleen een boom, maar kan ook een doelpaal zijn, het huis van een kabouter of de basis voor een hut. Een speelhuisje kan de ene keer een winkel zijn, de andere keer een verstopplek. Een speelelement waarbij ieder detail is uitgewerkt onderdrukt juist de fantasie.
- Oplopende moeilijkheidsgraad: kinderen spelen het liefst op het randje van hun kunnen. De omgeving moet het kind uitdagen in zijn spel steeds een stapje verder te gaan, zodat het zich ontwikkelt. De mogelijkheden van een ruimte moeten dus zeer duidelijk zijn afgestemd op een bepaalde leeftijdsgroep. Anderzijds moet samenspel tussen kinderen uit verschillende leeftijdsgroepen niet onmogelijk worden door speelruimte al te strikt te bestemmen voor één bepaalde leeftijdsgroep.
- Materiaal. Daarbij kunnen bewust allerlei tegenstellingen worden gehanteerd: wilde en niet-wilde elementen (een stukje natuurbos, naast een gazon met speeltoestellen),

hoog - laag (bewegingsspel en rollenspel), harde ondergrond (bewegingsspel) versus zachte ondergrond, zoals zand (constructiespel), open – besloten, nat – droog, veranderbaar – onveranderbaar, zon – schaduw, enz.

6.0 Basisvoorwaarden voor formele speelruimte

Speelruimte die bewust voor buitenspelen bestemd is, wordt de formele speelruimte genoemd.

“Een speelplek/ruimte is een door volwassenen, in georganiseerd verband voor het kinderspel gereserveerde en daartoe ingerichte en beheerde ruimte.”

Buiten de facetten die hiervoor al genoemd zijn dient er bij formele speelvoorzieningen nog op de volgende punten gelet te worden.

- Veiligheid

Kinderen die spelen op speelvoorzieningen hebben een groot vertrouwen in de kwaliteit daarvan, de toestellen zijn immers speciaal voor hen neergezet. Uit observaties blijkt dat veiligheid voor kinderen geen reden is om wel of niet gebruik te maken van de speeltoestellen. Vandaar dat volwassenen er alles aan moeten doen om die veiligheid te garanderen, zowel wat betreft de keuze van het toestel, als de situering, de omgeving en het onderhoud. De gemeente Tynaarlo laat minimaal één maal per jaar een algemene veiligheidsinspectie houden om te controleren of alle speeltoestellen nog voldoen aan de wettelijke eisen zoals opgenomen in het Attractiebesluit.

- Bereikbaarheid

Kinderen hebben in verschillende leeftijdscategorieën een bepaalde actieradius: de afstand die ze zelfstandig van huis gaan. Om zelfstandig een speelplek te kunnen bereiken, moet deze binnen de actieradius van een kind liggen. In de loop van zijn ontwikkeling breidt de actieradius van een kind zich uit van de eigen woning tot een gebied met een straal van een kilometer of meer voor een veertienjarige. Het centrum in de speelomgeving blijft echter de eigen woning. De ruimte direct daaromheen blijft het meest intensief gebruikte deel van de speelomgeving. De uitbreiding van de actieradius is naast leeftijd ook afhankelijk van temperament, de aanwezigheid van andere kinderen, de tolerantie van ouders en de kwaliteit/veiligheid van de woonomgeving. Ondanks deze kanttekeningen is de actieradius van belang voor de bereikbaarheid van speelvoorzieningen. Kleuters moeten de eigen woning kunnen zien en op roepafstand van de ouders zijn. Jonge kinderen moeten hun omgeving kunnen verkennen, maar snel weer thuis kunnen zijn. Aantrekkelijke routes naar speelvoorzieningen (bijvoorbeeld met paaltjes, duikelrekjes, een balanceermuurtje) maken de speelvoorziening beter bereikbaar. Welke invloed actieradius heeft blijkt wel uit het feit dat jonge kinderen die in hoogbouw/flats wonen minder buitenspelen. Speelvoorzieningen bij flats moeten dan ook niet alleen aantrekkelijk zijn voor kinderen, maar ook voor ouders die met de kinderen mee (moeten) komen. Hierbij kan gedacht worden aan ruimtelijke combinaties van zit-, wandel-, en speelgelegenheid.

- Ruimtebehoefte

Met het toenemen van de actieradius neemt ook de ruimtebehoefte toe. Grotere kinderen hebben meer ruimte nodig voor hun spel dan kleinere. Daarbij moet niet alleen gedacht worden aan grotere oppervlaktes, gras om te voetballen, maar aan alle spelvormen. Een achtjarige wil nog wel eens in de zandbak spelen, maar dan met grote scheppen en diepe kuilen. Een zandbak op een doorsnee speelplek is daar vaak niet op ingericht.

Herbergzaamheid

Kinderen moeten zich veilig en beschermd kunnen voelen op de plekken waar ze spelen. Vooral voor kleine kinderen betekent dit dat er naast grote open ruimtes ook kleine, meer besloten ruimtes moeten zijn, die ze goed kunnen overzien.

- Betrokkenheid van de bewoners

Betrokkenheid van de bewoners bij de eigen woonomgeving is onmisbaar. Bewoners moeten zich in hun omgeving thuis kunnen voelen en bereid zijn wat toezicht uit te oefenen op de openbare voorzieningen. Zonder toezicht kunnen openbare speelvoorzieningen niet bestaan. Een voorwaarde daarvoor is dat bewoners het idee hebben iets over hun eigen woonomgeving te zeggen te hebben. Pas dan zijn ze bereid beheerstaken op zich te nemen. Bewonersparticipatie en jeugdparticipatie zijn daarom essentieel, de Buurt- en Dorpsbelangenorganisaties spelen hierbij een belangrijke rol binnen de gemeente Tynaarlo. Deze organisaties hebben in het traject ook hun mening en input kunnen geven op de informatieavond en via de uitgezette schriftelijke enquête.

7.0 Inventarisatie en uitgangspunten

Vanuit de gemeente zijn de locaties van alle formele speelplekken in de gemeente aangeleverd. Op basis van de aangeleverde demografische gegevens is een beeld gevormd van de leeftijdsopbouw van de kinderen in de betrokken dorpen. Dit overzicht is in de bijlagen opgenomen.

Met bovenstaande gegevens en de normstelling voor speelruimte is de inventarisatie en evaluatie uitgevoerd waarbij alle speelplekken zijn bekeken, vastgelegd en beoordeeld op de speelwaarde.

Deze beoordeling geeft een inzicht per speelplek over de waarde van de geboden speelfunctie. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de volgende punten:

- Voor welke leeftijdscategorie primair bestemd.
- Welke spelvormen worden aangeboden.
- Welke speelfuncties.
- Welke gebruiksmogelijkheden.
- Geschiktheid voor mindervalide kinderen.

Een overzicht van deze beoordelingen is opgenomen in de bijlagen.

Deze beoordeling was geen inspectie op gebied van veiligheidsvoorschriften conform het attractiebesluit! Daar waar een significant gebrek is geconstateerd is dat doorgegeven aan de verantwoordelijke afdeling.

8.0 Normstelling en inventarisatie

De genoemde locaties zijn allen bezocht en in kaart gebracht voor wat betreft de speelwaarde en de oppervlakte van de speellocatie.

Met deze gegevens is gekeken naar de in overleg overeengekomen norm. In deze opzet wordt een vast percentage van de bebouwde oppervlakte in een wijk, buurt of dorp of stadsdeel gereserveerd voor formele speelruimte. Een normstelling die primair ontwikkeld is voor verstedelijkte gebieden. De normstelling bedraagt een reservering van 3% per hectare bebouwde oppervlakte. Met andere woorden, per hectare bebouwde oppervlakte 300m² reserveren voor formele speelruimte. De informatie over de bebouwde oppervlakte van alle dorpen en kernen is niet voorhanden, in overleg is wel een indicatie op gemeentelijk niveau uitgewerkt waarop een referentie ten aanzien van de norm kan worden gemaakt.

Streven naar de norm van 3% is in een (dicht) bebouwde omgeving met weinig recreatief/openbaar groen (potentieel voor informele speelruimte) van veel groter belang dan in de dorpen of kernen die samen de gemeente Tynaarlo vormen. De bebouwde oppervlakte binnen " *Eelde/Paterswolde, Vries en Zuidlaren is ten opzichte van de totale oppervlakte ook laag, variërende tussen de vijf en tien procent.* Dit geeft mede aan hoeveel potentiële informele speelruimte er aanwezig is. De totale speeloppervlakte van alle genoemde locaties is bepaald en per dorp geïnventariseerd. In een dergelijke situatie is het van belang goed te kijken naar welke groep kinderen er in potentie het meest kan profiteren van veel informele/groene speelruimte. Dat is vooral de groep die wat mobieler is en wat verder van huis gaat om te spelen, de groep van +/- zeven jaar en ouder. Vooral de jongste groep tot vijf jaar en de jongeren van twaalf jaar en ouder moeten dan meer aandacht krijgen op gebied van de formele speel/sport voorzieningen.

9.0 Resultaten enquête over speelruimte

Onder de buurt- en dorpsbelangenorganisaties is een schriftelijke enquête uitgezet waarin de mening is gevraagd over een aantal zaken rondom het onderwerp speelruimte aangevuld met een aantal stellingen waarop de respondenten konden reageren. De vragenlijsten en de stellingen zijn in de bijlage opgenomen. Daarnaast is ook op de gemeentelijke website een lijst met stellingen geplaatst waarop inwoners konden reageren.

Onderstaand een samenvatting van de resultaten.

Reactie op stellingen website respondenten en dorpsbelangenorganisaties

1. Kinderen hebben recht op voldoende speelruimte in de buurt (website + enquête)
Eens: 98%
2. Jongeren hebben recht op een eigen plek in de buurt (website + enquête)
Eens: 90%
3. Er zijn voldoende speelvoorziening bij mij in de buurt voor kinderen tot 12 jaar (alleen website)
Eens: 25%
4. Er zijn voldoende speel/ ontmoetingsplekken in mijn buurt voor jeugdigen vanaf 12 jaar (alleen website)
Eens: 40%
5. Er is voldoende gevarieerdheid in het aanbod van speelvoorzieningen (alleen website)
Eens: 20%
6. De speelvoorzieningen zijn goed bereikbaar en veilig (alleen website)
Eens: 32%
7. De speelvoorzieningen sluiten aan bij wat de kinderen in de buurt willen (alleen website)
Eens: 29%
8. De aanwezigheid van speelvoorzieningen dragen bij aan de onderlinge sociale contacten in de buurt. (website + enquête)
Eens: 98%
9. De speelvoorzieningen in de buurt veroorzaken overlast (website + enquête)
Eens: - 9%
10. Als bewoner word ik voldoende betrokken bij de inrichting van speelvoorzieningen bij mij in de buurt. (website + enquête)
Eens: 40%

Kwalitatieve vragen alleen onder buurt- en dorpsbelangenorganisaties:

- ❖ De waardering voor de hoeveelheid van en de variatie in speelruimte voor kinderen tot 12 jaar is matig tot net voldoende
- ❖ De waardering voor de hoeveelheid van en de variatie in speelruimte voor kinderen van 12 jaar en ouder is matig tot slecht.
- ❖ De waardering voor de bereikbaarheid van speelvoorzieningen is voldoende.
- ❖ De waardering voor het onderhoud is ook voldoende

Conclusies

Ruim de helft van de aangeschreven buurt- en dorpsbelangenorganisaties heeft gereageerd op de oproep om de enquête in te vullen en te retourneren waarmee statistisch gezien redelijk hoge mate van betrouwbaarheid kan worden gegeven aan de uitkomsten. De stellingenlijst op de website is door 38 personen ingevuld die voor ruim 75% uit Zuidlaren en Eelde / Paterswolde kwamen. Het overgrote deel van de respondenten had kinderen. De ontvangen response is te laag en te weinig representatief om een betrouwbaar beeld te kunnen geven en de resultaten kunnen ook alleen als indicatief worden beschouwd.

Positief

Het overgrote deel van de respondenten is het er gelukkig mee eens dat kinderen recht hebben op voldoende en veilige speelruimte in de buurt. Ook voor jongeren onderschrijft een ruime meerderheid deze stelling. Daarnaast wordt er relatief weinig overlast ervaren van de speel- en sport locaties binnen de gemeente. Een belangrijke (bij)functie van speel- en sportruimte is de mogelijkheid voor buurtbewoners om er lokale activiteiten te organiseren of elkaar er gewoon even tegen te komen. Een goed aanbod van deze voorzieningen heeft dan ook een positieve invloed op de sociale cohesie in de buurt, dit wordt ook zo ervaren door de respondenten die hier ook duidelijk positief op reageren.

Negatief

Het huidige aanbod, de variatie daarin en de aansluiting op de hedendaagse wensen van de gebruikers scoort echter bij het merendeel van de respondenten matig tot slecht.

Er wordt veel belang gehecht aan goede voorzieningen voor de kinderen en jongeren in Ty-naarlo maar het huidige aanbod sluit op basis van deze uitkomsten niet of onvoldoende aan bij de behoeften.

Enquête onder kinderen bij de tussenschoolse opvang

- Ruim 90% speelt vaak buiten
- 74% geeft aan een speelplek in de buurt te hebben
- Ruim 80% maakt daar gebruik van
- 52% speelt ook op plekken verder van huis, dit zijn de kinderen die alleen op pad mogen

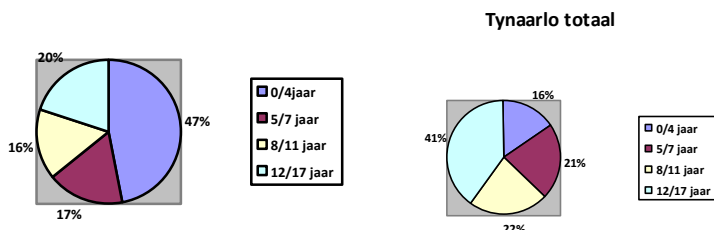
Heb je nog goede tips voor ons?

- Op nummer 1 staan nieuwe en meer toestellen.
- Een voetbalveld
- Speeltuin dichtbij huis
- Lantarenpalen
- Basketbalveld
- Plaatsen van een vuilnisbak
- Speeltuinen zouden opgeknapt moeten worden
- boomhut

10.0. Samenvatting inventarisatie formele speelplekken op dorp/kernniveau

01. Ter Borch

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	
118	43	40	50	251

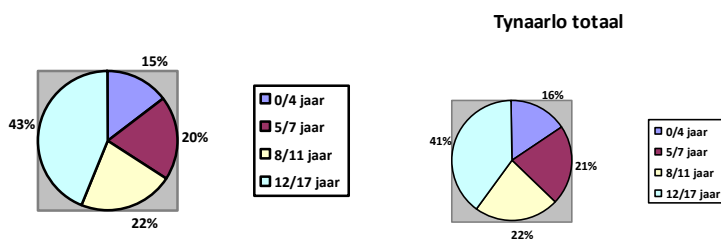
Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 < 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Tot m ²
2	2	2	1	400

Twee nieuwe locaties aanwezig met aanbod voor brede groep kinderen. Gezien het huidige aantal kinderen en de te verwachte stijging van het aantal kinderen is het van belang het aanbod speelruimte goed mee te laten groeien met deze ontwikkeling. De beschikbare ruimte bij de MFA kan hierin ook een belangrijke rol spelen.

02. Winde en Bunne Kom

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
6	8	9	18	41

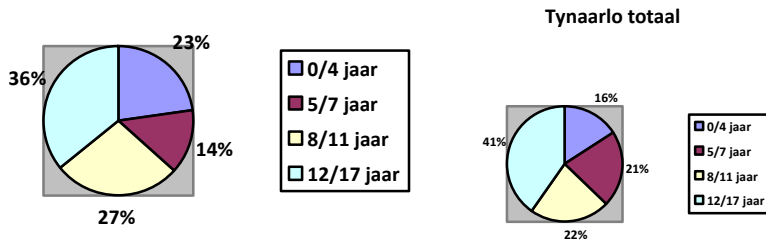
Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 < 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Tot m ²

Geen voorzieningen aanwezig, gezien het lage aantal kinderen en de verspreide bebouwing geen directe aanleiding voor aanpassingen.

04. Yde en de Punt Kom

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
49	30	59	77	215

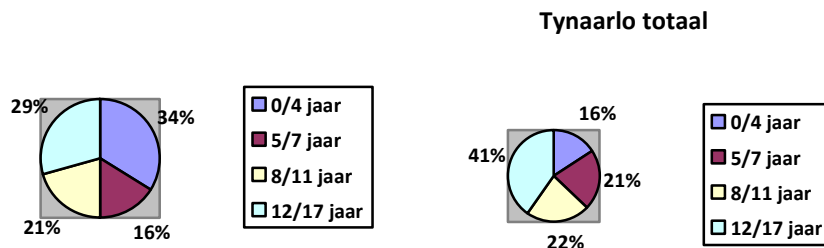
Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 < 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
1	2	2	3	3	1000

Ruime locaties met redelijk breed aanbod voor de verschillende leeftijdsgroepen, sportaanbod matig door de doelen zonder netten.

06. Donderen Kom

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
23	11	14	20	68

Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

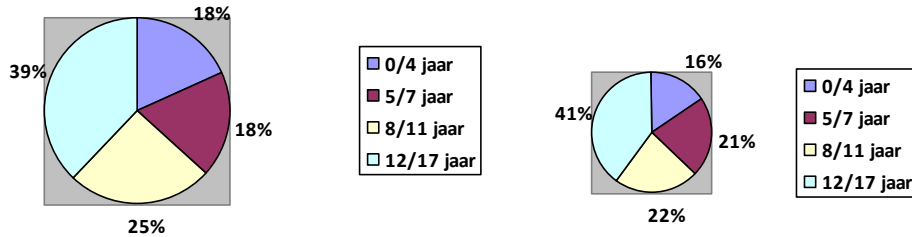
Spel < 4 jaar	Spel 5 < 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	totaal	Tot m ²
1	1	1	1	1	2050

Eén ruime locatie voor alle kinderen inclusief sportvoorziening, ook hier doelen zonder netten. Aanbod in principe voldoende, voor de jongste kinderen is de Noorderveldweg wel een barrière.

08. Zeijen Kom

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Tynaarlo totaal

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
29	29	40	60	158

Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

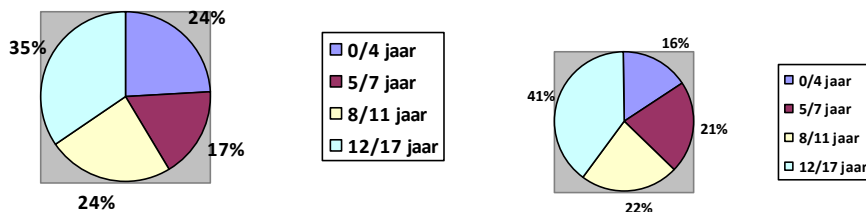
Spel < 4 jaar	Spel 5 < 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
1	2	2	2	3	2000

Voldoende oppervlakte speel/sport locaties. Toestellen op de Margrietstraat wel sterk verouderd en geen voorzieningen ten westen van de doorgaande Hoofdstraat.

10. Tynaarlo Kom

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Tynaarlo totaal

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
83	59	83	118	343

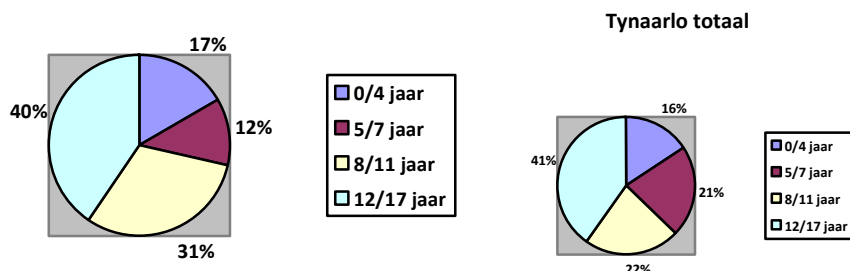
Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 < 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
	4	4	1	4	765

Matig aanbod voor de jongste groep en de jongeren van twaalf jaar en ouder, slechts één sportvoorziening (basketbalpaal) op kleine locatie.

12. Zeegse

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
7	5	13	17	42

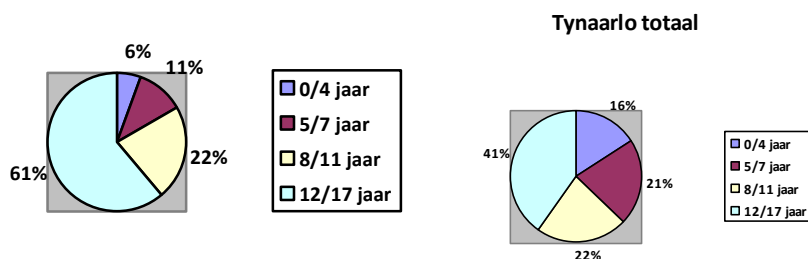
Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 < 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Tot m ²

Geen formele speel- sportruimte voor de kinderen en jongeren in Zeegse, het totaal aantal kinderen geeft ook geen directe aanleiding voor aanpassingen.

13. Oudemolen

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
1	2	4	11	18

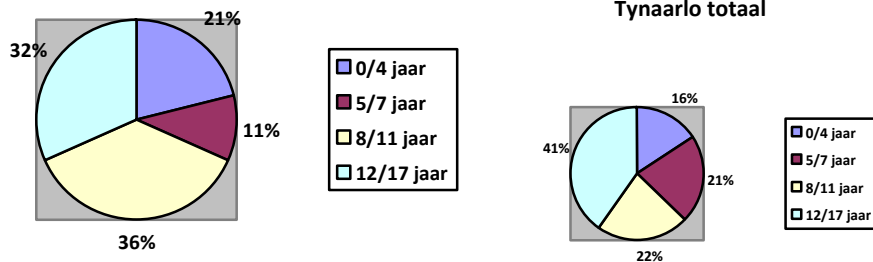
Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 < 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
	1	1	1	1	3600

Ruim voldoende aanbod, speelaanleidingen voor de jongste groep matig ingevuld.

14. Taarlo

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
4	2	7	6	19

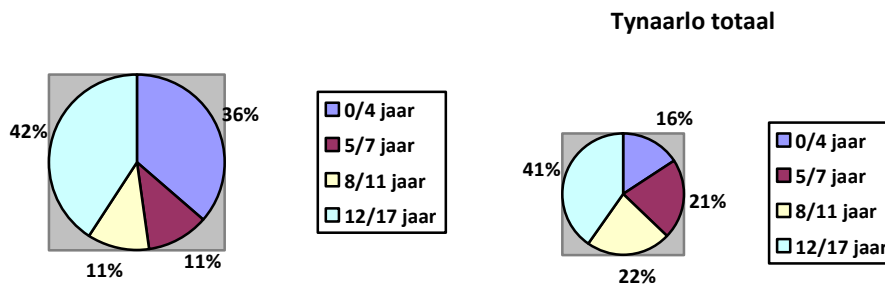
Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 < 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport

Zeer laag aantal kinderen en ook geen voorzieningen.

15. Midlaren

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
16	5	5	18	44

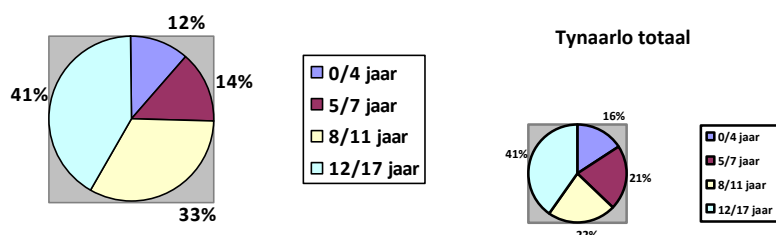
Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 < 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
	1	1	1	1	1225

Een zeer grote locatie aan de Tolhuisweg primair gericht op sport, met (te) kleine ruimte voor spel. Vooral voor de jongere kinderen bieden de wat verouderde toestellen wat weinig mogelijkheden. Locatie heeft meer dan voldoende ruimte om dit aanbod wat te verbeteren cq. uit te breiden.

16. De Groeve (NW Hunzeweg)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
5	6	14	18	43

Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 < 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
1	2	2	2	2	3000

Aanbod ruim voldoende ten opzichte van het beperkt aantal kinderen in dit gebied.

17. De Groeve (ZO Hunzeweg)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
19	10	17	27	73

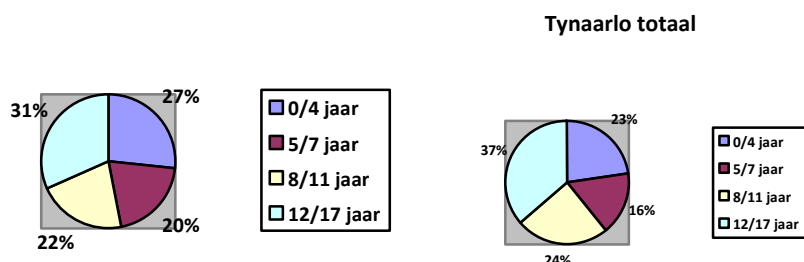
Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 < 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
1	1		1	1	250

Eén speellocatie met aanbod primair gericht op kinderen tot zes jaar, bij vervanging adviseren wij hier het aanbod te verbreden met een speelaanleiding gericht op de groep tot tien jaar. Gezien het totaal aantal kinderen oppervlakte beperkt en geen aanbod voor acht jaar en ouder.

18. Zuidlaarderveen

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
21	16	17	25	79

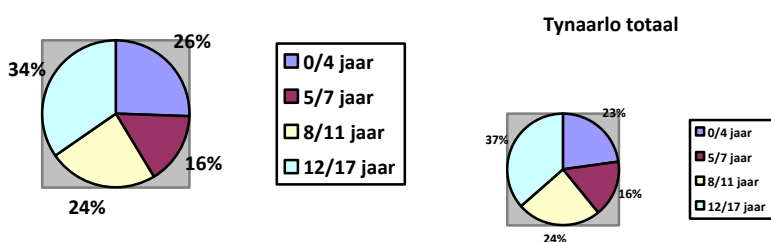
Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 < 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
	1	1	1	1	800

Eén mooie locatie bij de OBS zonder speelaanleidingen gericht op de jongste doelgroep.

19. Eelde (NW Westerhorn-Hoofdweg)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
360	224	335	491	1410

Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 < 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
7	12	9	5	16	7440

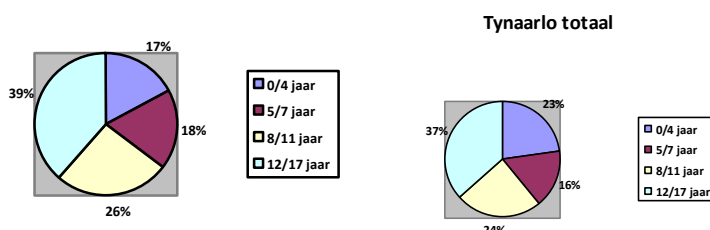
Voldoende locaties met redelijke spreiding en over het algemeen ruim opgezet. Invulling wat veel van het zelfde sterk gericht op de middengroep van vijf tot zeven jaar.

Aantal grotere locaties bieden voldoende mogelijkheden om meer variatie aan te bieden.

Weinig sportaanbod voor de bijna vijfhonderd kinderen van twaalf jaar+. Op een aantal grotere locaties zijn er voldoende mogelijkheden om met bijvoorbeeld door middel van kleine doelen met netten dit aanbod wat uit te breiden.

20. Eelde en Paterswolde (Tussen Hoofdweg-Burg. J.G. Legroweg/Esweq)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
78	82	118	175	453

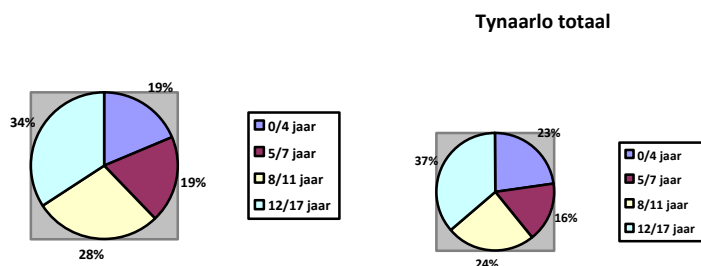
Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 < 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
7	8	4	4	11	4485

Aantal locaties voldoende, invulling op veel locaties beperkt en met weinig mogelijkheden en uitdaging voor de kinderen van zes jaar en ouder. Gezien het wat hogere aandeel van kinderen van twaalf jaar en ouder verdienen de sportvoorzieningen aandacht. Aanbod laag en niet aantrekkelijk met bijvoorbeeld doelen zonder netten.

21. Paterswolde (Oostzijde Hoofdweg-Burg. J.G. Legroweg)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
25	26	38	46	135

Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

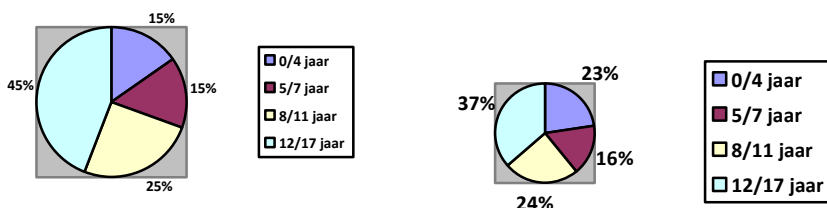
Spel < 4 jaar	Spel 5 - 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²

Voor de 135 kinderen zijn er eigenlijk geen openbaar toegankelijke speel of sport voorzieningen, locatie bij de CBS aan de Brinkhovenlaan is niet geheel openbaar en, hoewel de ruimte en het aanbod bij het zwembad groot is dit ook niet openbaar toegankelijk.

23. Vries oud (NW Nwe. Rijksweg en N van Koffiedik)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Tynaarlo totaal

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
30	30	50	87	197

Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 - 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
1	2	2	1	2	3750

Aanbod matig met slechts twee openbaar toegankelijke locaties, het zwembadterrein is niet openbaar. Locatie aan de Tipkampen daarnaast ook weinig aantrekkelijk. Voor de oudere kinderen die duidelijk oververtegenwoordigd zijn geen formele voorzieningen op gebied van sport aanwezig.

24. Vries (De Fledders)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
74	57	103	141	375

Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

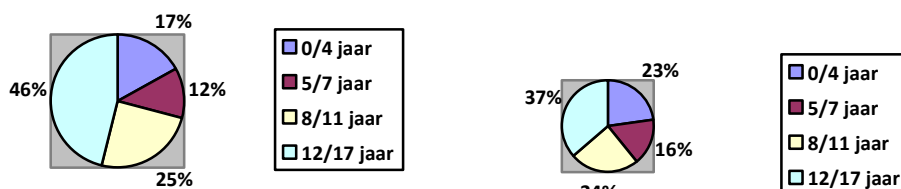
Spel < 4 jaar	Spel 5 - 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
5	6	3	1	8	4200

Totaal aanbod op basis van aantal redelijk, maar met matige invulling (Bannerschulte, Boer-marke) en vrij oude toestellen met weinig variatie en uitdaging. Sportaanbod minimaal zeker gezien het aantal kinderen van twaalf jaar+.

25. Vries (Diepsloot)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Tynaarlo totaal

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
44	32	65	120	261

Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

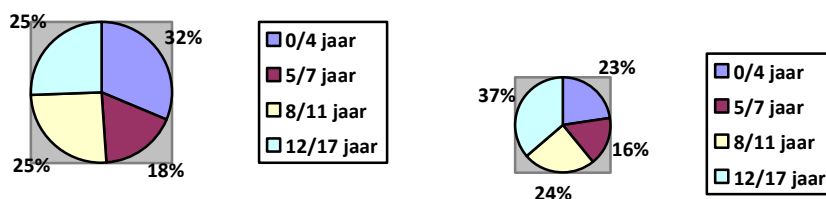
Spel < 4 jaar	Spel 5 - 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
1	5	3	2	6	1800

Aanbod wat betreft oppervlakte redelijk, echter matige invulling voor wat betreft speeltoestellen en te weinig aanbod sportvoorzieningen gezien het grote aantal kinderen van twaalf jaar+.

26. Vries (NO tov Eikenlaan)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Tynaarlo totaal

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
16	9	13	13	51

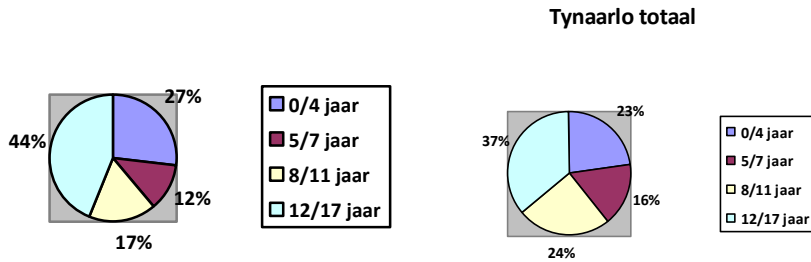
Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 - 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal

Geen voorzieningen en laag aantal kinderen, oudere kinderen kunnen eventueel gebruik maken van overig aanbod in Vries, de Asserstraat/Nieuwe Rijksweg is echter barrière voor jongste kinderen.

28. Westlaren (N van verl. stat. weg)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
11	5	7	18	41

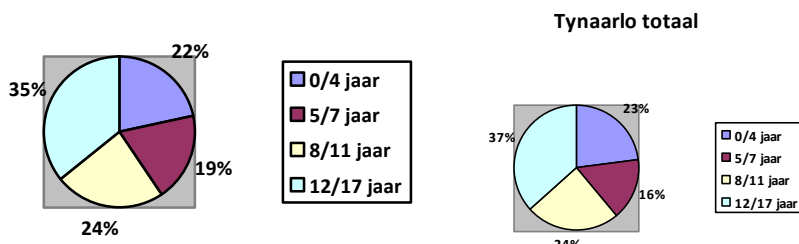
Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 - 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Tot m ²

Geen voorzieningen voor het ook kleine aantal kinderen.

29. Westlaren (Z van verl. stat. weg)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
74	64	80	122	340

Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 - 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
1	3	3	3	3	2600

Beperkt aanbod voor grote aantal kinderen, vooral voor de groep twaalf jaar en ouder beperkt aanbod.

30. Zuidlaren oud (N van Stationsweg)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
111	66	100	166	443

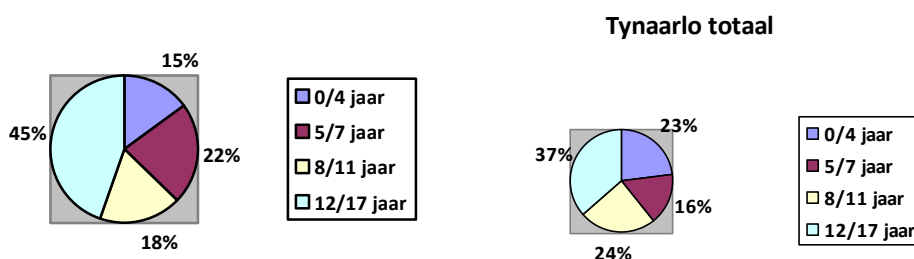
Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 - 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
4	5	5	2	6	3050

Voldoende aanbod voor de kinderen tot acht jaar, zeer matig aanbod sportvoorzieningen voor de ruim 160 oudere kinderen.

31. Zuidlaren nieuw (Z van Stationsweg)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
10	15	12	30	67

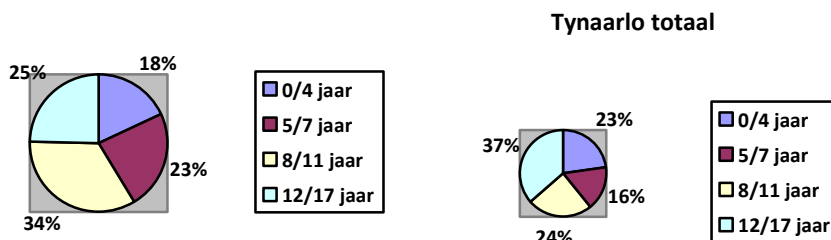
Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 - 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
1	1	1		1	750

Eén grote locatie voor de jongere kinderen, geen voorzieningen voor de grootste groep kinderen van twaalf jaar en ouder.

32. Kazerneterrein (Z Ekkelkamp- N Nijslagen Branter)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
37	48	70	51	206

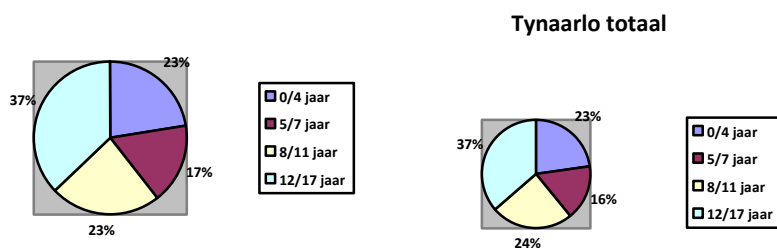
Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 - 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
2	5	5	1	5	4250

Voldoende ruimteaanbod met redelijk gevarieerd aanbod, enige trapveldje kan aantrekkelijker worden met doelen met netten.

33. Wijk Zuid-Es (O van v.d. Hogeweg/Z van Nijslagen)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
90	67	93	149	399

Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 - 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
3	8	8	4	8	4675

Voldoende aanbod en redelijk ruim opgezette speel en sport locaties met mooie skate voorziening.

34. Wijk Zuid-Es (W. van de Hogeweg)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
98	89	105	161	453

Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 - 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
1	8	8	1	8	1975

Goede spreiding van de locaties maar totale oppervlakte matig, en sterk gericht op de groep vier tot acht jaar voor wat betreft aanbod. Voor de jongste en oudste groep zeer matig. Aanbod sportaanleiding beperkt zich tot basketbalpalen, waarvan één in het gras bij De Gording.

35. Schuilingsoord (W van Hogeweg)

Leeftijdsopbouw kinderen en locatieaanbod per leeftijdscategorie

Aantal kinderen naar leeftijdscategorie

< 4 jaar	5 - 7 jaar	8 - 11 jaar	12-17 jaar	Totaal
17	10	15	39	81

Locatieaanbod naar sport/spel en leeftijd

Spel < 4 jaar	Spel 5 - 7 jaar	Spel 8 - 11 jaar	Sport	Totaal	Tot m ²
1	2	2	1	2	2900

Twee ruim opgezette locaties met een aanbod primair gericht op kinderen tot acht jaar. Sportvoorziening zeer matig ingevuld met slechts 2 x 2 palen in het gras bedoelt als doelpalen?

11.0 Algemene conclusies

Op basis van de uitgevoerde inventarisatie van de formele speelruimte kan een aantal conclusies worden getrokken over de beschikbare hoeveelheid speelruimte, de invulling hiervan en de afstemming op de doelgroep(en).

1. Hoeveelheid formele speelruimte

Op basis van het totaal cijfer over de gehele gemeente kan geconcludeerd worden dat de met 0,7% de aanwezige formele speelruimte ruim onder de 3% ligt.

Dit moet als indicatief worden beschouwd aangezien de exacte informatie over bebouwde oppervlakte niet direct voorhanden is, en de uitgangswaarden zijn samengesteld op basis van verschillende wel bekende kengetallen als oppervlakte wegen, groen etc.

Echter, zoals hiervoor al aangegeven is deze norm in basis ontwikkeld voor de meer verstedelijkte gebieden, en is niet strak normstellend voor groenrijke gemeenten als Tynaarlo. Juist in deze tijd waar steeds meer aandacht wordt gegeven aan de relatie van de kinderen met de natuur hebben veel kinderen in Tynaarlo deze in hun directe omgeving.

Veel dorpen en kernen hebben naast de formele met toestellen ingerichte speellocaties, ook ruim voldoende informele speelruimte.

Er bestaan verschillen binnen de dorpen en kernen met betrekking tot de invulling van de beschikbare speelruimte. De periode waarin speelplekken zijn gerealiseerd en de behoefte van formele speelplekken zijn hierbij uiteraard van invloed.

2. Aanbod:

- Een vrij traditionele invulling daar waar het gaat om de geboden speelaanleidingen. Veelal gericht op gestuurde beweging zoals schommels, wipkippen en glijbaantjes.
- Aanbod voor jongeren vanaf twaalf jaar over het algemeen matig, weinig tot geen plekken waar ze kunnen samen komen en ook actief wat kunnen doen.
- Vaak te weinig uitdaging in de toestellen voor de grotere kinderen, toestellen waarmee kinderen hun grenzen kunnen bepalen en leren om te gaan met risico's. Dit geldt vooral voor de groep van zes tot tien jarigen die nog wel op speeltoestellen willen spelen maar wel wat uitdaging en spanning zoeken daarin.
- Jongste doelgroep tot vijf jaar wordt vaak weinig andere mogelijkheden geboden dan een wipkip en/of een enkele kleine speelaanleiding.
- Bij voetbalveldjes ontbreken vaak doelnetten en is de ondergrond matig tot slecht en vaak direct onbespeelbaar bij neerslag.
- Basketbalpalen in het gras geplaatst in plaats van op een verharde ondergrond, moedigt niet echt aan om er gebruik van te maken.
- Weinig "natuurlijke" speelplekken die kinderen uitdagen zelf hun fantasie te gebruiken in plaats van de gestuurde spelvormen door middel van speeltoestellen.

3. Afstemming op doelgroep

- In een aantal dorpen en kernen is het aanbod niet goed afgestemd op de aanwezige kinderen in de diverse leeftijdsgroepen. De geplaatste speeltoestellen zijn overwegend op de “middengroep” van de kinderen afgestemd, de vier tot zevenjarigen. Op gebied van toestellen zijn er te weinig locaties gevarieerd ingericht voor de jongste doelgroep tot zes jaar en de groep negen tot twaalf jaar. De jongste doelgroep heeft de speelaanleidingen nodig om zoveel mogelijk bewegingsvormen te leren beheersen. De oudste groep die nog gebruik maakt van toestellen heeft meer behoefte om hun grenzen te kunnen verleggen op gebied van uitdaging en bewegingsvormen.
- Bij veel trapveldjes en/of op sportinvulling gerichte locaties zijn beperkte mogelijkheden voor socialisatie voor de gebruikers. Vooral de oudere doelgroep heeft behoefte om bij dergelijke locaties naast sport en spel gewoon samen te zijn, elkaar zien en gezien worden. Uiteraard bestaat er een risico dat er in sommige gevallen overlast kan ontstaan, maar door die locatie goed in te richten op die plekken waar het ook kan is dat geen vast gegeven. Bij elkaar komen, zien en gezien worden is voor jongeren belangrijk, en hoeft niet per definitie problemen in de vorm van overlast te geven. Gezamenlijk bepalen wat er aan mogelijkheden komen, medeverantwoordelijkheid geven zijn de basisvoorwaarden om goed beheersbare locaties voor jongeren in te richten. Op diverse trapveldjes staan ook grote doelen zonder netten dat het gebruik niet ten goede komt.

12.0 Aanbevelingen algemeen

De aanbevelingen zijn gebaseerd op de inventarisatie en het afzetten van de resultaten tegen de normering op gebied van speelruimte en speelwaarde aanbod en demografische gegevens. Op basis van het voorafgaande, de inventarisatie en de daaruit voortkomende conclusies, komen wij tot de volgende aanbevelingen:

- aandacht voor hondenpoep overlast.
Volgens de schattingen is landelijk 25 tot 35% van alle beschikbare speelruimte onbruikbaar door hondenpoep. Het is een maatschappelijk probleem dat sommige hondenbezitters zich niets aantrekken van speelruimte, verordeningen of goed fatsoen. Een afdoende oplossing bestaat helaas niet, anders dan te zorgen voor plekken waar hondenbezitters wel terecht kunnen en mogen, en consequent bordjes bij speelterreinen.

Voorbeeld bord

Ook regelmatig in lokale media aandacht geven aan de overlast en het feit dat er kostbare speelruimte wordt ontnomen aan de kinderen kan op termijn wellicht een gedragsverandering bewerkstelligen.

- Variatie
Zoals aangegeven bij de conclusies ligt de nadruk bij de speeltoestellen sterk op kort spel en gestuurde beweging. Bij aanpassingen, of noodzakelijke vervanging op locatie, adviseren wij hier extra aandacht aan te geven en te kijken naar andere mogelijkheden om meer variatie aan te brengen in het spelaanbod op de locaties. In het hoofdstuk “de ideale speelruimte” op pagina 7 wordt dit verder toegelicht.
- Aandacht voor uitdaging
Oplopende moeilijkheidsgraad van speelvoorzieningen voor de kinderen van 8 jaar en ouder. Deze groep is nog steeds “in” voor spelen met toestellen maar is vaak en terecht snel uitgekeken op de simpele toestellen. Vooral grotere en spannendere hogere klimcombinaties met bijvoorbeeld netten en loopbruggen kunnen deze groep kinderen nog steeds interesseren voor buiten spelen.

- Gebruik van de natuurlijke speelomgeving
Meer gebruik maken van de ruim beschikbare “groene” omgeving en groen/speelplekken in diverse dorpen en kernen. Binnen het huidige beleid van de gemeente is naar onze mening te weinig aandacht voor het nog meer bevorderen van natuurlijk spelen. Zeker in een groene gemeente als Tynaarlo zijn diverse mogelijkheden om een andere invulling te geven aan spelen. Hoewel het Attractiebesluit het soms wat problematisch maakt om voorzieningen zonder speeltoestellen en daarbij behorende valdempende ondergronden te ontwikkelen, zijn er nog wel mogelijkheden. Een grondstrook door middel van wat ophogingen, eenvoudige hindernissen en stevige struiken tot avonturenlandje promoveren. Eenvoudige verhogingen en kleine natuurlijke hindernissen kunnen bijvoorbeeld ook uitstekend werken voor een fietsparcours.

Een speelaanleiding creëren waarmee kinderen zelf verschillende spelletjes kunnen bedenken en waarmee hun fantasie wordt geprikkeld. Bijvoorbeeld wat half ingegraven (plastic) rioolbuizen of autobanden, gerooide bomen etc.

- Gaan voor kwaliteit boven kwantiteit bij de (her)inrichting van trapveldjes.

Voor veel kinderen is een trapveldje nog steeds een favoriete speelplek. Binnen de gemeente zijn hier diverse locaties op ingericht. Punt van aandacht bij veel locaties is de afmeting. Een aantal locaties is geschikt voor een bezetting met complete elftallen, terwijl kinderen vaak met kleine(re) groepjes spelen. Een kleiner speelveld, met twee (kleinere) doelen met netten of een straatveldje, met een lage omheining biedt vaak genoeg mogelijkheden voor de kinderen. Het gebruik van minivoetbalveldjes (zoals pannaveldjes) en bijvoorbeeld basketbalveldjes of (tafel)tennisveldjes/tafels blijkt meestal een goede combinatie van spel en sociale contacten op te leveren voor de kinderen van 10 jaar en ouder. Op een aantal locaties staan ook basketbalpalen in het gras, terwijl dit spel een (ver)harde ondergrond vereist, goed gebruik van deze voorzieningen is dan ook niet mogelijk.

Pannaveldje

Richard Krajicek Foundation

J. Cruiff Court

Een aantal organisaties zoals de Richard Krajicek Foundation en de Johan Crujff Foundation maken zich al een aantal jaren sterk voor een bredere toepassing van multifunctionele sportveldjes.

- Meer aandacht oudere jeugd
Meer mogelijkheden creëren voor de oudere jeugd bij de sportveldjes om samen te komen door middel van bijvoorbeeld bankjes, gecombineerde zit/klim elementen. Door het aanbieden van meer dan alleen een plekje waar de jeugd enigszins droog bij elkaar kan komen kan een dergelijke (JOP) locatie interessanter worden gemaakt door er ook bijvoorbeeld een kleine sportaanleiding aan te koppelen. Een minivoetbalveldje voor één tegen één 'partijtjes, een betonnen tafeltennistafel of een stenen dam- of backgammon-tafel.
- Speelplekken inrichten voor bredere leeftijdsgroepen.
Door het aanbieden van grotere speelplekken, met meer speelaanleidingen voor een bredere doelgroep, wordt de gebruiksintensiteit en de gebruiksduur in de tijd van speelplekken verhoogd. Dus, waar mogelijk, plekken inrichten voor bijvoorbeeld kinderen tot tien jaar en minder plekken met één of twee toestelletjes voor een beperkte leeftijdscategorie. Door rekening te houden met looproutes en de plaatsing van de toestellen kan redelijk eenvoudig worden voorkomen dat de verschillende leeftijdsgroepen elkaar in de weg gaan zitten/lopen.

Basis uitgangspunten per leeftijdscategorie

Bij de keuzes die gemaakt moeten worden om voldoende, gevarieerde en veilige speelruimte te bieden aan alle kinderen binnen de gemeente, adviseren wij de volgende uitgangspunten te hanteren:

- Voor de doelgroep tot zes jaar:
Liever één locatie met een gevarieerd aanbod in speelwaarde en spelvormen, inclusief faciliteiten voor begeleiders, dan meerdere kleine locaties met één of twee kleine toestellen door de wijk heen aangelegd. Hoewel alle ouders met kinderen in deze leeftijdsgroep graag allemaal een speelplekje voor de deur willen hebben, is de waarde van enkele breder ingevulde speelplekken veel hoger dan de solitaire los verspreide wipkippen en glijbaantjes. Van ouders, verzorgers mag ook verwacht worden dat zij de jongste kinderen niet zonder begeleiding laten spelen.
- Voor de doelgroep zes tot twaalf jaar:
Als hiervoor: alleen voor deze groep op het gebied van speelwaarde, meer variatie, meer mogelijkheden om zelf spelvormen te bedenken en meer uitdaging van belang zijn. Dit is de groep kinderen waarbij de televisie en de spelcomputer een steeds belangrijkere rol gaat spelen en het gevaar van een bewegingsachterstand groot is. Meer uitdagende speelaanleidingen en kleine trapveldjes met mini/midi doelen zijn hier ook op zijn plaats.

- Voor de groep twaalf jaar en ouder:

Multifunctionele locaties met bijvoorbeeld voor de skaters een ruimer aanbod dan één halfpipe of ramp, bieden meer en langer speelplezier dan kleine beperkte faciliteiten. Sportieve bewegingsvormen moeten primair staan bij de invulling met daarnaast aandacht voor het “kijken en gezien worden” aspect.

Deze doelgroep heeft een grote actieradius en heeft geen problemen met minder plekken in de wijk als er voldoende aanbod is van goed ingerichte locaties.

Veilige toegangswegen, verlichting en veiligheid naar locaties zijn hierbij belangrijke facetten. De grotere “speelactieradius” van deze leeftijdsgroep rechtvaardigt ook een dergelijke opzet.

- Geïntegreerd spelen

Veel speelplaatsen zijn minder geschikt voor kinderen met een handicap. Bij de inrichting en het beheer van deze locaties wordt onvoldoende rekening gehouden met hun behoefte om te spelen.

In een integrale speelvoorziening komen zowel kinderen met als zonder handicap aan hun trekken. Kostbare of al te bewerkelijke ingrepen zijn niet nodig. In de openbare ruimte hoeven geen specifiek op mindervalide kinderen afgestemde toestellen geplaatst te worden. Zelfstandig spel staat altijd voorop. Dat wil zeggen dat kinderen met een handicap de kans moeten krijgen om te spelen zonder tussenkomst van volwassenen. Bovendien behoort de ruimte ook aantrekkelijk en uitdagend te blijven voor kinderen zonder handicap. Een speeltoestel hoeft niet helemaal bespeelbaar te zijn voor alle kinderen, maar alle kinderen moeten wel kunnen spelen. Alleen dan is er sprake van geïntegreerd spel.

Bij alle aanpassingen en nieuw te ontwikkelen formele speelruimte zou het uitgangspunt moeten zijn dat geïntegreerd spelen mogelijk moet zijn.

Een belangrijk element hierbij is de bereikbaarheid van speelvoorzieningen voor kinderen met een handicap. Denk hierbij bij grotere locaties aan verharde paden, obstakelvrije en goed aangegeven looproutes e.d.

De, veel gebruikte, losse valdempende ondergronden met houtsnippers en/of zand zijn in dat licht gezien niet het meest geschikt.

Aanbevolen wordt op basis van meerjaren programma te streven naar een overgang naar kunststof valdempende ondergronden.

Dit is een kapitaalintensieve operatie die echter de toegankelijkheid sterk verhoogt en op termijn ook minder onderhoudsuren/kosten mee zich mee zal brengen.

12.1 Aanbevelingen op dorpsniveau

Op basis van de inventarisatie per wijk worden in onderstaand overzicht een aantal aanbevelingen gedaan op dorps/kern niveau. Beschikbare financiële middelen, randvoorwaarden op gebied van ruimtelijke mogelijkheden en, heel belangrijk, de kinderen en bewoners zelf zullen bepalend moeten zijn voor de uiteindelijke invulling.

10 Tynaarlo

Te weinig spel en sportruimte voor de ruim 340 kinderen, advies is om minimaal één voorziening toe te voegen voor twaalf jaar en ouder ten oosten van de Berkenlaan, en één voorziening voor kinderen tot zeven jaar.

13 Oude Molen

De zeer grote voorziening voor breder gebruik geschikt maken door toevoeging speelaanleidingen voor de jongste groep en de doelen te voorzien van netten wat het gebruik aantrekkelijker maakt.

15 Midlaren

Locatie aan de Tolhuisweg heeft voldoende mogelijkheden om het aanbod voor de leeftijdsgroep zes tot twaalf jaar op gebied van spelen aantrekkelijk te maken, voor deze groep is er momenteel weinig aanbod op deze locatie.

17 De Groeve

Beperkt aanbod op de enige locatie bij vervanging meer afstemmen op wat oudere kinderen die op deze locatie weinig speelwaarde en uitdaging wordt geboden.

18 Zuidlaarderveen

Gezien het wat hogere aandeel jonge kinderen ten opzichte van het gemeentelijk beeld adviseren wij mede afhankelijk van de verwachte ontwikkelingen in deze groep hier een voorziening voor aan te brengen. Om het sportaanbod voor de oudere leeftijdsgroep wat aantrekkelijker te maken adviseren wij de mogelijkheid te bekijken om het grasveld achter de OBS uit te breiden met bijvoorbeeld kleine voetbaldoelen.

20 Eelde/Paterswolde

Ten noorden van de Zevenhuizerweg is geen aanbod voor de relatief grote groep van twaalf jaar en ouder van een locatie voor samenkomen en met een sportaanleiding.

23 Vries (oud)

Ook aanbod voor twaalf jaar en ouder matig, die relatief veel aanwezig zijn. Locatie aan Tipkampen fysiek aanpakken om aantrekkelijkheid en gebruik te bevorderen.

24 Vries (De Fledders)

Tekort aan voorzieningen voor twaalf jaar en ouder voor groep van ruim 140 kinderen, moet minimaal één goede voorziening komen.

29 Westlaren

Ook hier is op basis van het aantal kinderen behoefte aan minimaal één goede locatie voor de groep twaalf jaar en ouder.

30 Zuidlaren (oud)

Idem als in Westlaren is aanbod te laag voor de twaalf jaar en ouder groep op gebied van sport en samenkomen locatie.

31 Zuidlaren (nieuw)

Idem als in Westlaren en Zuidlaren Oost is ook hier het aanbod te laag voor de twaalf jaar en ouder groep op gebied van sport en samenkomen locatie.

12.2 MFA pleinen als multifunctionele buitenruimte

In de komende tien jaar worden er binnen de gemeente Tynaarlo tien MFA's ontwikkeld in:

1. Ter Borch	(in gebruik neming 2009)
4. Yde	(in gebruik neming 2011)
8. Zijen kom	(in gebruik neming 2012)
10. Tynaarlo	(in gebruik neming 2018)
13. Oude Molen	(in gebruik neming 2013)
19. Eelde Noord West	(in gebruik neming 2015)
20. Eelde Zuid	(in gebruik neming 2013)
21. Paterswolde NO	(in gebruik neming 2013)
25. Diepsloot	(in gebruik neming 2012)
30. Zuidlaren oud	(in gebruik neming 2014)

Deze MFA's kunnen een belangrijke bijdrage leveren om een aantal geconstateerde tekorten in diverse kernen/dorpen op te lossen of minimaal te verminderen.

In de notitie "Eigendom, beheer en exploitatie" voor Multifunctionele accommodaties is de buitenruimte niet meegenomen. In onderstaande aanvullende concept visie wordt een voorstel gegeven om deze buitenruimte structureel te integreren in het beleid.

Aanleiding.

In de oriëntatiefase rond het realiseren van een speelruimteplan Tynaarlo zijn de buitenruimtes rond scholen en MFA's als één van de aandachtspunten genoemd. Met betrekking tot de schoolpleinen zijn in het huidige speelvoorzieningenbeleid al een aantal kaders aangegeven.

Binnen het huidige beleid is de richtlijn dat alle pleinen van het openbaar onderwijs gezien worden als speelvoorzieningen die voor een ieder toegankelijk zijn. Bij bijzonder onderwijs, gesubsidieerde peuterspeelzalen en kinderopvang is dit eveneens het geval wanneer zij gebruik maken van het budget vanuit het gemeentelijke speelvoorzieningenbeleid.

Wat betreft de inrichting van de buitenruimte van de MFA's is er tot op heden geen duidelijke richtlijn hoe om te gaan met de inrichting en het beheer van deze ruimte. Insteek van deze notitie is om hier een aanzet toe te geven met daaraan gekoppeld de mogelijke consequenties.

Visie op buitenruimtes van de MFA's

In de aanloop naar deze notitie is er met een aantal betrokken beleidsmedewerkers en projectleiders MFA gekeken naar de mogelijke scenario's hoe om te gaan met de buitenruimtes bij MFA's. Hieruit kwam de wens naar voren om de pleinen een multifunctioneel karakter te geven, passend bij de wensen van de gebruikers en de buurt/ het dorp.

Voorstel is de pleinen rond de MFA's te bestempelen als openbaar toegankelijke multifunctionele ruimtes. Waarbij de pleinen onder schooltijd worden gebruikt als schoolplein en in de overige tijd voor een ieder toegankelijk zijn. Dit betekent dat er niet alleen gebruik wordt gemaakt van de speelvoorzieningen maar er ook buurtactiviteiten op het plein kunnen plaatsvinden.

- Dit past bij de uitgangspunten van een MFA waar verschillende disciplines in één gebouw zijn ondergebracht en waar, voor zover mogelijk, wordt samengewerkt en ruimtes en voorzieningen worden gedeeld.
- Vanuit het speelruimtebeleid zijn de ruimtes rond de MFA's bij uitstek een aanvulling op de huidige voorzieningen en bieden deze de mogelijkheid om naast de accommodaties eveneens een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid in de verschillende dorpen en buurten.

Uitgangspunten bij multifunctionele buitenruimtes

1. De buitenruimtes van de MFA's hebben een openbaar karakter en hiermee een onderdeel van het openbaar groen en het totale aanbod van speelvoorzieningen in de gemeente Tynaarlo.
2. De buitenruimtes zijn eigendom van de gemeente Tynaarlo
3. De buitenruimtes zijn multifunctioneel inzetbaar (schoolplein, speellocatie, buurtactiviteiten)
4. De gemeente heeft de regie over de inrichting van de buitenruimte (aansluitend bij het openbaar groen)
5. De gebruikers worden betrokken bij de inrichting van de buitenruimte.
6. De gemeente financiert de inrichting aangevuld met een deel van de eerste Inrichtingsvergoeding voor de scholen.
7. Het beheer van de buitenruimte valt onder de beheerderorganisatie van de MFA
8. De gemeente is verantwoordelijk voor het eigenaaronderhoud van de buitenruimte

Openbaar karakter.

Gezien het om gronden van de gemeente gaat hebben de buitenruimtes van de MFA's een openbaar karakter. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor het onderhoud en de veiligheid van de (speel)voorzieningen op de pleinen. Voorstel is om hierbij dezelfde uitgangspunten te hanteren zoals deze tot op heden rond de schoolpleinen van het openbaar onderwijs gelden en zijn opgenomen in de *Regeling Uitvoering Speelvoorzieningen Gemeente Tynaarlo*. Hiermee zijn eveneens de veiligheidsnormen vanuit het attractiebesluit gewaarborgd.

Overlastsituaties

Door een brede groep bij de inrichting te laten participeren (zowel onderwijs als buurt) is de insteek dat er ook een breed verantwoordelijkheidsgevoel is rond informele toezicht op de buitenruimtes. Echter bestaat er een reële kans op overlastsituaties. Het inzetten van art. 461 bordjes, zoals nu op scholen gebeurt, is een mogelijkheid om politie handvaten te geven om op te kunnen treden bij overlast. Daarnaast is de inzet van cameratoezicht nog een mogelijke optie om te onderzoeken.

Beheer van de pleinen

Het gebruikersonderhoud van de buitenruimtes/ pleinen wordt ondergebracht bij de beheerder van de MFA's. Een verdere uitwerking (takenpakket e.d.) is opgenomen in de notitie *Eigendom, Gebruik en Exploitatie* van de MFA's

Multifunctioneel inzetbaar.

Naast het openbare karakter moeten de pleinen eveneens multifunctioneel inzetbaar zijn. Dit betekent dat de buitenruimtes tijdens schooltijd fungeren als schoolplein en daarbuiten als speel/ sportvoorziening voor de directe omgeving. Tevens moet het mogelijk zijn om buurtgerichte activiteiten op de buitenruimtes te laten plaatsvinden.

Inrichting van de buitenruimte.

Insteek is dat de gemeente de regierol vervult bij de inrichting van de buitenruimte/ pleinen van de MFA's. Zowel bij de planvorming als bij het verdere proces naar de daadwerkelijke inrichting van de buitenruimtes/ pleinen. Hiermee wordt een constante kwaliteit van de speelvoorzieningen en ondergronden gewaarborgd.

Daarnaast is van belang om bij de inrichting van de buitenruimtes/ pleinen aan te sluiten bij het speelruimteplan. Zodat er een evenwichtig aanbod van speelruimte (speelvoorzieningen en spelaanleidingen) voor het desbetreffende deelgebied uit het speelruimteplan.

Betrokkenheid van gebruikers bij de inrichting.

Hoewel de gemeente de regiefunctie vervuld zullen uiteraard de directe gebruikers betrokken worden bij de inrichting van de pleinen. Hierbij gaat het zowel om de gebruikers/ organisaties die vanuit de MFA's van de buitenruimte gebruik maken als een vertegenwoordiging vanuit de directe omgeving (bijvoorbeeld buurt/ dorpsbelangen organisatie).

Voorstel is om de directe gebruikers op een actieve wijze bij de inrichting te betrekken zoals dat heeft plaatsgevonden rond de inrichting van de speelveldjes in de wijk Ter Borch.

De kosten voor de inrichting van de buitenruimte.

Bij de kosten voor inrichting van de buitenruimtes gaat het in deze notitie om

- De aanschaf van speelvoorzieningen
- De aanschaf van rubberen ondergronden bij de speelvoorziening
- Het plaatsen van de voorzieningen en ondergronden.

De totale kosten voor deze inrichting zijn afhankelijk van de grote van de buitenruimtes/ pleinen uiteraard de wensen met betrekking tot de voorzieningen. Insteek is om te streven naar kwalitatieve en duurzame voorzieningen.

Voorstel is om voor de inrichting zoals hierboven benoemd uit te gaan van een bedrag van € 70 per m² met een maximum van € 100.000,-¹

¹ Dit bedrag is gebaseerd op de inrichting van de speelterreinen in de tuinwijk in Ter Borch. Hier was een bedrag beschikbaar van € 50.000,- voor de inrichting van een speellocatie van ca 750 m². De NUSO hanteert een bedrag van € 65,- per m².

Financiering.

Aangezien het om de inrichting van openbare ruimte gaat is het aan de gemeente om de eerste inrichting van de pleinen voor het merendeel te financieren. Dit in de lijn zoals nu ook gebeurt bij speelterreinen in nieuwe gebieden en is opgenomen in de huidige *regeling uitvoering speelvoorzieningen gemeente Tynaarlo* (hoofdstuk 2/ pagina 6)

Hiermee wordt het ook mogelijk om een koppeling te maken met de uitwerking van het speelruimteplan. Door voorzieningen op het plein aan te brengen hoeft deze investering mogelijk niet meer op een ander speellocatie worden gedaan.

- Het voorstel is om de bijdrage vanuit de gemeente mee te nemen in de aanvraag van het bouwkrediet (exploitatiekosten) van de MFA's.

Vanuit het oogpunt dat de buitenruimtes gaan functioneren als schoolplein is het voorstel om eveneens een bijdrage van de scholen te vragen voor de inrichting van de buitenruimte/ pleinen.

- Richtlijnen over de hoogte van het bedrag zullen worden vastgesteld in overleg met de betrokken organisaties (schoolbesturen en het beleidsterrein onderwijs).

Kosten beheer en onderhoud

Naast de incidentele inrichtingskosten zijn er eveneens kosten gemoeid met het onderhoud van de pleinen. In principe zal dit ten laste komen van het beschikbare budget van het team Groen/ afdeling gemeentewerken;

- Voor het team Groen/ afdeling gemeentewerken vindt er mogelijk een budgettaire verschuiving plaats van het onderhoud van de verschillende huidige schoolpleinen naar het onderhoud van de pleinen de nieuwe MFA's.
- Met een ingericht plein als onderdeel van het totale aanbod van speelvoorzieningen in een buurt/ dorp hoeft er mogelijk minder geïnvesteerd worden in aanleg en vervanging van andere speelruimte.

Uitbreiding, vervanging speelvoorziening

Mochten gebruikers bij de eerste inrichting van het plein een uitgebreider pakket aan voorzieningen willen dat het beschikbare bedrag van € 70 per m² (en maximaal € 100.000,-) toelaat dan dienen zij het budget zelf aan te vullen (bijvoorbeeld door aanschrijven van fondsen, sponsoring e.d.).

Mocht er na verloop van tijd vanuit de scholen behoefte hebben aan uitbreiding of vervanging van speelvoorzieningen dan geldt de huidige regeling zoals opgenomen in het speelvoorzieningen beleid. Waarbij, na het honoreren van de aanvraag, de gemeentel 50% van de kosten voor uitbreiding van het aanbod voor zijn rekening neemt. Dit tot een maximum bedrag van € 3000,-

13.0 Samenvatting aanbevelingen

- *Totaal beschikbare formele speelruimte binnen de gemeente ruim **onder de 3% norm**.*
- *Tekorten liggen primair bij de voorzieningen voor de oudere leeftijdsgroep op het gebied van sport en locaties om samen te komen.*
- *Het aantal aangegeven knelpunten op dorpniveau zoals in de notitie aangegeven, in overleg met dorpsraden, kinderen en bewoners besluit nemen over eventuele acties en/of aanpassingen.*
- *De MFA's die in de komende jaren worden gerealiseerd structureel inzetten om de hoeveelheid vrij toegankelijke formele speelruimte, uitgaande van de beschreven uitgangspunten, te verhogen. Waarbij het bestaande aanbod van formele speelruimte leidend moet zijn bij de inrichting voor wat betreft de doelgroepen.*
- *Waar mogelijk streven naar meer multifunctionele speellocaties, geschikt voor meerdere leeftijdsgroepen. Daaruit volgend, niet meer investeren in solitaire speelplekken/toestellen geschikt voor alleen de jongste doelgroep en waar mogelijk uitbreiden naar groter aanbod voor bredere doelgroep.*
- *Streven naar meer, op natuur gebaseerde speellocaties om zodoende variatie, spelwaarde en fantasie aan te brengen binnen het totaalaanbod binnen de gemeente.*
- *Toegankelijkheid en gebruik van speelvoorzieningen afstemmen op alle kinderen, zonder en met een beperking.*
- *Regelmatige (minimaal iedere vijf jaar) evaluatie per dorp van de leeftijdsopbouw van de aanwezige kinderen en dan ook de mate van daadwerkelijk gebruik door de kinderen evalueren van de aanwezige speellocaties.*
- *Optimale gebruiksintensiteit van speeltoestellen bevorderen door, waar mogelijk, uitwisseling van toestellen tussen locaties mogelijk maken/houden. De gebruiksduur van voorzieningen is te optimaliseren door in te spelen op verschillende behoeftes op verschillende locaties in de tijd.*
- *Speellocaties bij scholen, in samenwerking met de scholen, zoveel mogelijk vrij toegankelijk maken/houden.*
- *Balans aanbrengen in de aangeboden speelfuncties op basis van de in hoofdstuk 3.1 aangegeven verdeling.*

14.0 Voorbeeld financieel kader

Goede speelruimte en speelvoorzieningen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de samenleving en vereisen daarvoor een goede financiële dekking.

De ervaring van NUSO heeft geleerd dat niet altijd de speelvoorzieningen in de exploitatie worden opgenomen. In een optimale situatie zal er op de gemaakte investeringen voor speelvoorzieningen worden afgeschreven en geld worden gereserveerd voor vervanging. Niet afschrijven en reserveren betekent dat onderhoud en vervanging kostenposten blijven die afhankelijk zijn van de financiële mogelijkheden op dat moment. In de regel betekent dit dat benodigde speelruimtebudgetten op een ad hoc basis beschikbaar zijn, wat ten koste gaat van de kwaliteit van het spelen binnen de gemeente.

Ter illustratie hebben wij onderstaand een voorbeeld uitgewerkt op basis van de uitgevoerde inventarisatie in de gemeente, losstaand van de actuele budgetten en de huidige financiële mogelijkheden binnen de gemeente.

In bestaande situaties behoeft in principe de grondprijs niet in de exploitatie van de algemene speelruimte te worden opgenomen. De bestaande speelruimte moet wel financieel worden gewaardeerd om daarna een budget te kunnen bepalen voor onderhoud, reservering en afschrijving.

Voor dit voorbeeld gaan wij ervan uit dat er volgens de richtlijnen thans voldoende speelplaatsen aanwezig zijn. Wel geven wij aan dat de speelplaatsen conform de demografische gegevens niet altijd op de gesitueerde plaatsen hoeven te blijven. Een heroverweging per vijf jaar, waarin gekeken wordt naar gebruik en inrichting, is van belang.

Voor de waardebeoordeling van de huidige speelruimte zonder de kosten van grondverwerving en infrastructuur, hanteren wij een NUSO normprijs op basis van ervaringscijfers over de afgelopen jaren. Deze normprijs geeft dus geen exacte weergave van de door de gemeente Tynaarlo gedane investeringen in speelvoorzieningen in de afgelopen jaren!

De NUSO normprijs voor 2009 is gesteld op € 65, - per m² speelruimte (valdempende ondergronden o.b.v. zand en btw). Zoals bepaald in de inventarisatie van de formele speelruimte heeft de gemeente Tynaarlo 56.565 m² onder haar verantwoordelijkheid. Deze totale ruimte zou dan een economische waarde vertegenwoordigen van € 3.676.725, -.

Om op de totale oppervlakte speelruimte de gestelde normprijs toe te passen is niet reëel. Deze prijs is immers gebaseerd op de aanwezigheid van vaak dure speeltoestellen binnen de gestelde oppervlakte. Binnen de gemeente zijn echter ook veel vierkante meters meer gericht op sport met bijvoorbeeld voetbal en/of basketbalveldjes. De onderhoud- en vervangingskosten liggen hier structureel lager dan bij de met toestellen ingerichte voorzieningen. Daarnaast wordt ook niet de totale oppervlakte van een speellocatie ingevuld met speeltoestellen, voor de financiële berekening wordt hiervoor een correctie toegepast. Voor locatie met speeltoestellen -/- 50% voor de sportlocaties -/- 75%.

Alleen de locaties met speeltoestellen geven met een totale oppervlakte van 35.765 m² een economische waarde van € 2.324.725, - -/- 50% = **€ 1.162.347, -**

Voor de overige locaties, met alleen eenvoudige speelvoorzieningen als voetbaldoeltjes, adviseren wij deze economische waarde te stellen op 20% van de normprijs t.w. € 13, -.
Op basis van de aanwezige oppervlakte van 20.800 m² geeft dit een economische waarde van € 270.400, - -/- 75%= **€ 67.600, -**.

De aangepaste economische waarde komt hiermee op **€ 1.229.947, -**.

Reservering en afschrijving speeltoestellen.

Voor onderhoud en inspecties van speeltoestellen wordt in het algemeen 5% gereserveerd van de economische waarde. Normaliter wordt voor de afschrijving op speelvoorzieningen in de openbare ruimte een afschrijvingsperiode van tien jaar gehanteerd.
In dit voorbeeld financieel kader, zoals in de bijlage opgenomen, laten wij de budgetimplicaties zien op basis van een afschrijvingsperiode van tien jaar, gerelateerd aan het aantal kinderen per wijk.

Voor de jaarlijkse exploitatie zouden, conform bovenstaande uitwerking en de NUSO normprijs per vierkante meter, de volgende budgetten noodzakelijk zijn:

Onderhoud / verplichte inspecties etc. 5%	€ 61.497, -
Reservering / afschrijving 10%	<u>€ 122.994,-</u>
Totaal jaarlijkse exploitatiekosten speeltoestellen	€ 184.491, -

Zoals al aangegeven verdient het aanbeveling om op basis van nieuwe statistische gegevens, bijvoorbeeld om de vijf jaar, de absolute aantallen kinderen te evalueren en zo nodig de verdeling van de gelden aan te passen aan de nieuwe situatie.

In de bijlage is de uitwerking van dit budget over een periode van tien jaar opgenomen. De verdeling van gelden is gebaseerd op de relevante wijken en het aanwezige aantal kinderen tot en met achttien jaar. In dit voorbeeld is ook voor de gebieden waar nu nog geen voorzieningen zijn, bijvoorbeeld door het laag aantal kinderen in dat gebied, een basisbedrag gereserveerd.

15.0 Informatie Dorpsraden/samenwerkende buurten

In vervolg op de inventarisatie en de eerste getrokken voorlopige conclusies is op 12 november 2008 door de gemeente een bijeenkomst georganiseerd waarvoor alle dorps en buurtbelangenorganisaties waren uitgenodigd. Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste bevindingen vanuit de inventarisatie door de NUSO gepresenteerd aan de aanwezige vertegenwoordigers. De gepresenteerde bevindingen vanuit de inventarisatie werden door de aanwezigen in meerderheid herkend en onderschreven.

De conceptnotitie is ook ter informatie aan alle dorpsraden/samenwerkende buurten verzonden.

16.0 Bijlagen:

- 16.1 Overzicht oppervlakte formele plekken per dorp
- 16.2 Voorbeeld locatiefoto
- 16.3 Voorbeeld speelwaarde meting formulier
- 16.4 Voorbeeld financieel kader afschrijving/reservering
- 16.5 Overzicht gebiedsindeling
- 16.6 Enquête bij kinderen van tussenschoolse opvang
- 16.7 Gescheiden aangeleverd DVD met locatiefoto's en speelwaarde meting